

Nr 197.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående pension
åt kaptenen kommissionslantmätaren M. W. Huss;
given Stockholms slott den 3 juli 1914.*

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att kommissionslantmätaren Magnus Willgott Huss må från och med månaden näst efter den, vari avsked från kommissionslantmätartjänsten varder honom beviljat, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av niohundra kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

Utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 juli 1914.

Närvarande:

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,

Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen statsrådet friherre Beck-Friis anförde.

Kommissionslantmätaren i Västerbottens län, kaptenen i Norrbottens regementes reserv Magnus Willgott Huss har i en till Kungl. Maj:t ställd, av lantmäteristyrelsen med utlåtande den 4 maj 1914 överlämnad ansökan anhållit, att Kungl. Maj:t måtte åt honom utverka en pension av 1,500 kronor.

Häröver har statskontoret den 25 maj 1914 avgivit infortrat utlåtande.

I fråga om Huss' föregående tjänsteverksamhet inhämtas av handlingarna, att sökanden, som är född den 13 mars 1854 och alltså uppnått 60 års ålder, den 16 maj 1881 konstituerats till lantmäteriausculant samt befordrats den 5 april 1891 till vice kommissionslantmätare

och den 30 maj 1902 till kommissionslantmätare. Han kan således nu räkna 33 tjänstår, därav 23 såsom vice kommissionslantmätare och kommissionslantmätare.

Sökanden har i ansökningen anfört, att han vid den omorganisation av lantmäteristaten, som genomfördes från och med år 1910, icke fått sig tilldelat något lantmäteridistrikt utan hänvisats att inom en ringa del av Västerbottens län försöka erhålla förordnanden å lantmäteriförrättningar. På samma gång omorganisationen sålunda medfört en stark begränsning av den honom såsom kommissionslantmätare tillförsäkrade rätten att erhålla arbete, hade ock en nedsättning av det för arbetet bestämda arvodet verkställts med ungefär 33 procent. Dessa i och för sig mycket kännbara förändringar hade kommit att drabba honom så mycket hårdare, som under de senaste åren hans synförmåga försämrats i sådan grad, att han vore urståndsatt att personligen utföra vissa till tjänsten hörande arbeten.

I avseende å sin synförmåga har sökanden åberopat två av medicine doktorn Erik Nordenson den 20 januari 1914 och den 4 maj 1914 utfärdade intyg, utvisande att sökanden, som alltsedan år 1893 lidit av kronisk ögonsjukdom, numera hade synförmågan å båda ögonen nedsatt till fingerräkning på ungefär 1 meter, att ingen utsikt till förbättring genom förnyat operativt ingrepp förefunnes, samt att hans synförmåga vore alltmera sjunkande, varigenom hans arbetsmöjlighet alltmer förminskades.

Sökanden har vidare anfört, att då han genom sin nämnda sjukdom bleve vid lantmäteriförrättningar i högre grad än andra beroende av medhjälpare, behållningen av hans arbete måste bliva synnerligen ringa. Med hänsyn till arten av sin sjukdom hade han icke heller förhoppning om förbättring, vadan han icke kunde förvänta att hädanefter bliva utnämnd till distriktslantmätare.

Då han sålunda på grund av dels lantmäteriväsendets omorganisation dels sin sjukdom nu såge sig fullständigt avstängd från inkomstbringande sysselsättning på ett område, däråt han mer än 30 år ägnat väsentlig del av sitt arbete, syntes honom starka billighetsskäl tala för, att en pension tilldelades honom redan nu, oaktat han ännu ej fyllde de för kommissionslantmätare stadgade pensionsvillkoren. Han ansåge sig vidare böra meddela, att han sedan år 1904 uppbure den för kapten av första klass bestämda pensionen av 2,720 kronor.

I fråga om sökandens rätt till pension har lantmäteristyrelsen anfört följande.

Genom av 1885 års riksdag fattade och av Kungl. Maj:t gillade

beslut hade under vissa villkor å allmänna indragningsstaten uppförts 48 pensioner, till belopp av 1,600 kronor för varje, att av Kungl. Maj:t, i den mån nämnda antal pensionsrum därtill lämnade tillfälle, vid avgång från lantmäteristaten ävensom från anställning vid ekonomiska kartverket tilldelas kommissionslantmätare, som uppnått 65 levnadsår och tjänat minst 30 år samt under sammanräknade 25 år varit anställda vid generallantmäterikontoret eller vid ekonomiska kartverket eller såsom storskiftes- eller avvittringslantmätare, vice kommissionslantmätare eller kommissionslantmätare och av Kungl. Maj:t prövades hava under förenämnda 25 år varit verksamma såsom lantmäteritjänstemän. I sammanhang härmed hade bestämts, att kommissionslantmätare, som uppnått 65 levnadsår och tjänat 30 år, men som icke komme i åtnjutande av förenämnda förhöjda pensioner, skulle äga att vid avskedstagandet uppföras å allmänna indragningsstaten till pension av 900 kronor med rättighet därjämte för dem att, i den ordning de undfått avsked, kunna i mån av äldres avgång under de för de förhöjda pensionernas erhållande stadgade villkor uppföras till åtnjutande av det högre pensionsbeloppet.

Sökanden uppfyllde icke de stadgade villkoren för erhållande av någondera av ovan nämnda pensioner. Han hade icke givit anledning till någon anmärkning för fel eller försummelse i tjänsten, men hans verksamhet, särskilt sedan han befordrades till vice kommissionslantmätare, hade, även om hänsyn toges till att han innehaft militär befattning, enligt lantmäteristyrelsens mening varit av synnerligen ringa omfattning. Detta förhållande berodde emellertid till väsentlig del på den ögonsjukdom, av vilken sökanden lidit allt sedan år 1893 och som medfört en alltmer sjunkande synförmåga. Härigenom hade hans arbetsmöjlighet förminskats, och han torde för närvarande få anses oförmögen att utföra något egentligt lantmäteriarbete. Nu berörda förhållanden hade på sin tid föranlett, att lantmäteristyrelsen med hänsyn till jordägares intressen ansett sig icke kunna förorda eller förordna sökanden till befattning å den nya stat, som för lantmäteristaten i länen trädde i tillämpning med ingången av år 1910.

På grund av vad här ovan blivit upplyst och förevarande ansökning innehöller ansåge lantmäteristyrelsen emellertid billigt, att sökanden bereddes pension även såsom lantmätare. Vad beloppet av denna pension anginge funne sig lantmäteristyrelsen icke skäligen kunna tillstyrka högre belopp än 900 kronor. På grund av nionde punkten i grunderna för pensioneringen av arméns befäl och underbefäl med vederlikar, sådan denna punkt lyder enligt kungörelsen den 6 augusti 1909, komme

emellertid sökandens pension såsom kapten av första klass, vilken enligt sökandens uppgift utginge med ett årligt belopp av 2,720 kronor, att nedsättas med två femtedelar av förstnämnda belopp, till följd varav ett bifall till lantmäteristyrelsens nu framställda förslag innebure, att sökandens sammanlagda pension av statsmedel endast skulle höjas med 540 kronor till 3,260 kronor.

Statskontoret har i huvudsak anfört följande.

Med hänsyn till vad lantmäteristyrelsen upplyst därom, att sökanden på grund av sin ögonsjukdom icke ansåges böra överflyttas till befattning å den från och med år 1910 gällande nya staten för lantmäteristaten i orterna, och han således utan eget förvällande gått miste om den möjlighet till erhållande av pension vid otjänstbarhet på grund av sjukdom, som en sådan överflyttning skulle hava medfört, och i betraktande av hans avsevärt långa tjänstetid såsom lantmätare, syntes det statskontoret, som om vissa billighets-skäl talade för att, då sökanden numera till följd av samma sjukdom kunde anses oförmögen att utföra något egentligt lantmäteriarbete, åt honom bereddes någon pension i hans egenskap av kommissionslantmätare.

Beträffande pensionens belopp utginge statskontoret från att det samma ej borde överstiga vad som skulle hava tillkommit sökanden i pension enligt civila pensionslagen, därest han nu avginge från tjänst såsom distriktslantmätare. Då lönen vid sådan tjänst vore 2,000 kronor och under antagande att sökanden, om han blivit befordrad till distriktslantmätare, i sammanhang därmed, med tillämpning av den i avlöningsvillkoren distriktslantmätare medgivna rätt att för löneförhöjning tillgodoräkna sig högst fem år i kommissionslantmätarbefattning, tillerkänts första ålderstillägget å lönen med 400 kronor, skulle sökandens pensionsunderlag vara 2,400 kronor och den honom tillkommande pensionen utgöra $\frac{33}{35}$ härav eller, efter föreskriven avrundning 2,270 kronor. Med hänsyn till att sökanden åtnjöte pension från arméns pensionskassa och fyllnadspension, skulle emellertid sistnämnda belopp, jämlikt § 16 mom. 3 pensionslagen nedsättas till en tredjedel eller till 756 kronor 67 öre. Då, på sätt lantmäteristyrelsen framhållit, sökandens militära pension, därest det av styrelsen föreslagna beloppet, 900 kronor, bleve honom tillerkänt å allmänna indragningsstaten, skulle minskas med $\frac{2}{5}$ av detta belopp, komme alltså vid bifall till styrelsens förslag, den verkliga pensionsförbättringen för sökanden, 540 kronor, att understiga det belopp, 756 kronor 67 öre, vilket under ovan angivna förutsättning skulle tillkomma honom enligt civila pensionslagen. Vid sådant för-

hållande hade statskontoret icke något att erinra mot lantmäteristyrelsens förslag.

På grund av vad i detta ärende förekommit anser jag mig böra tillstyrka, att pension beredes Huss till det av lantmäteristyrelsen och statskontoret föreslagna beloppet. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva,

att kommissionslantmätaren Magnus Willgott Huss må från och med månaden näst efter den, vari avsked från kommissionslantmätartjänsten varder honom beviljat, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av niohundra kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen i ämnet avlätas av den lydelse, bil. . . . till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

A. Lekander.
